

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLENMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Ésirtató nem adtnak vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyilttérben minden garmonsor díja 20 kr.

HIRDETÉSI DÍJ:

Hivatalos hirdetések: Minden egyes szó után 1 kr.
Azonfelül bolyeg 30 kr.

Kiemelt, díszbetűs s körzettel ellátott hirdetésekért természetük szerint, minden □ centimeter után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek díjmentesen nyújtatik.

Hirdetés a „Zemplén” nyo. adójába küldendő.

Húsvéti jelszó.

Mai napság közmondássá vált, hogy korunk az anyagiság korszaka.

Részemről nem csatlakozom azokhoz, kik ily hangzatos szavak által igyekeznek a közfigyelmet magok felé irányítani, mert ha elfogulatlan komolysággal tekintünk szét társadalmi életünk tágas mezején, csak ha behunyjuk szemünket akkor nem látjuk, hogy vannak biz itt, és pedig nem csekély számmal oly alkotások is, melyek a mai kor szellemi életére s anyagiságot túlszárnyaló nemes törekvéseire vallanak.

Távrolról sem akarom nemzeti multunk fénylő dicsőségét illetéktelen kezekkel érinteni: tiszta kék ég az nekünk, megrakva ragyogó csillagokkal, melyre imádatlagon emeljük tekintetünket, de hogy a mai kor, a jelenidők intelmeiből kifolyó törekvései s vívmányai mellett nemes önértéssel állhat meg a multak oltárképei előtt: azt elvitáznai nem lehet; azt tőlünk az ősök szelleme sem fogja megtagadni.

Vajha lehetnének az anyagiakban erősebbek, hogy szabadabban repkedhetnének a szellemi légkör regioiban, s magunkkal vihetnének a magasba társadalmi s nemzeti életünk győzelmi zászlóját! De fájdalom! az idők keze megnehezedett a nemzetalkotó egyesek vállain. Ki tudja leszünk-e képesek továbbra is a versenyzők sorában helyünket megtartani?!

Azonban a nemes önérték sugallta eme dicsekedésünk mellett be kell vallanunk, hogy mégis vannak közöttünk, kik kicsinyelve mindazt, ami eszményi: göröngyökből építik meg az ember világát, aranycsillagokkal felékesítve, s azokat kik ennek határán túl vágyakoznak: rajongóknak tekintik.

Hogy mily óriási gátat vetnek az ilyenek a nemzeti s társadalmi élet fejlődése elé: megkísérlem röviden rajzolni.

TÁRCZA.

II. Rákóczi Ferencz ifjuságáról.

Irta: Dongó Gy. Géza.

IV.

A görög hőskor asszonyainak nemes példáját követve, ő maga, a Zrinyiek és Frangepánok utolsó disze, lett fiának első, legmondosabb és legbuzgóbb nevelője. Sőt világhírű tanítója is, amint azt 1686-ban, 1687-ben és 1688-ban gróf Caprara seregeivel szemben Munkács várfalai alatt fenyesen oly bebizonyítá.

Bár reánk maradtak volna azok az irott bizonyosságok, melyek hamisítatlanul, teljes követséggel tanuskodnának arról, hogy a növenedék s tanítvány szivében, lelkében a „dicső” édes anya első nevelésének és oktatásának magvai mily termő talajba hintődtek! A bizonyosságok alatt azokat a „lopva irott” leveleket értem, melyek a csehországi Neuhausban (Nova Domus) 10—12 vergődő éves gyermek szivének tolmácsai voltak magát önkéntes zárdafogságra szánt édes anyához. Azok a levelek azonban Zrinyi Ilona koporsójában legnemesebb sziv poraival vegyültek össze.

Mily hangon szólhattak azok a levelek? Gyaníthatjuk a bubánatban megtört szivű, a Virágok Mezején (Florum-Campus) haldokló

Ha a népek történelmi fejlődésének egyes mozzanatait közelebbről vesszük szemügyre, arról kell meggyőződünk, hogy nemes sziv, s kitartó küzdelmi készség az a két fő tényező, mely valamely nemzet számára a társadalmi miveltés korszakára magaslátán illetékes helyet jelöl. Ezek nélkül csak tengődő tespedés bármely népek is élete; s megközelíthetetlen távolban áll tőlünk az, a mi felemeli, megdicsőíti a nemzetek életét! . . .

Azt azonban ne higgyük, mintha az erkölcsi szabadság e két főtenyezője önkénytelen fejleménye lenne az emberi kebel világának. A sziv minden természetes jó hajlamai mellett is üres marad; az akarat, ösztönszerű készsége mellett is gyarló és csüggeteg lesz mindaddig, míg a kebel szent óhajai meg nem találják azt az eszményképet, melynek dicsfénye melengeti fel a sziveket nemes tettekre, s edzi meg az akaratot kitartó küzdelemre.

Eszmény nélkül pusztá az emberi kebel mint a letarolt mező, melynek nincsen semmi ékessége. Büverő az, melynek hatása olyan, mint a langyos esőé, mely áldást és termékenységet hint szét sűrű cseppjeiben.

Amely nemzet szentélye eszményképekkel nem ékeskedik, az a haladó kor népei közt nem vehető számba, mert mint elötte, úgy ma is az eszményi törekvések az emberiség szellemi éltetői.

Miért állit a világ nagy embereinek gránit szobrokat? Azért, hogy amaz emlékekben követésre méltó eszményképeit találja fel hosszú időkön keresztül.

Amely nép a kiváló szellemek nagyságában nem talál követésre méltó eszményt: az nem élni való; az meghalt! . . .

Történelmi példákat nincs szándékomban szavaim igazolásául felmutatni, a helyett ismételtén állítom, hogy a társadalomnak legnagyobb átkai azok, kik hamis fogal-

édes anyának abból az utolsó mondasából: »Tudassák fiammal utolsó áldásom. *Ő soha engem meg nem szomorított.*» Ezt az a gyászos sorsu édes anya mondja, akinek 12 éves fiától örökre meg kellett válnia, s kivel 47 év múlva csak a halálban egyesülhetett. Mert szomorú végzetük úgy akará, hogy soha többé testi szemekkel ne lássák egymást.

A mi ünnepeltünk tehát korán (1688.) elveszté első nevelőjét s oktatóját. Vagy, hogy Rákóczi Ferencz saját mondasával éljek: dicső édes anyját!) s hazafiatlan jezsuiták embertelen körmei közé jutott.

Midőn megértették a gyermek Rákóczival, hogy édes anyjától válnia kell, férfiuhoz illő erélylyel így ellenkezett: »Mi jogon művelik ezt velem; hisz' én nem lázadtam föl a király ellen! Én ártatlan vagyok. Miért alkalmaznak ellenem erőszakot?!» Süket fuleknek beszélt. Akkor még nem is sejtette, hogy a Rákóczi-, Zrinyi- és Báthori házak „fiatal oroszánját” megszelidíteni az a rettenes ember vállalkozott, aki az intező gyám képében magát az esküdt ellenség helyett kegyes szivű atyának hazudta: a magyar faló, intolerans, hatalmaskodó, indulatos, durva, ravasz és kapzsi gróf Kollonics Lipót, bécsi biboros ersek. Ama megszelidítési célra vonatkozólag azonban sietek megjegyezni, hogy Rákóczinak életkorát meghaladó lelki önállósága, érettsége,

¹⁾ Ma mère glorieuse.

makat hirdelve, gunynyal illetnek minden eszményit, s oda mernek állani még az öngigazolás sorompói mellé is!

Ünnepeink között a nagy-péntek és a húsvét rajzolja elénkbe legélénkebb színekkel az emberiség eszményi képét.

A nagy-péntek a nemes küzdelmek, szent harcok eszményi képében tette hí, felebaráti meleg szeretetre serkent, s a lelki szabadság ügyéért áldozatra tanít.

A húsvét eszménye gyógyírt nyújt az élet harczaiban sebzett szivek számára, s biztos győzelemre hívogat a csaták fáradalmi után.

Az emberi társadalomnak nagy szükség van e kettős ünnepre, mert mint a tavasz fuvalma új életet ébreszt a természet kebelén, épen úgy e kettős ünnep, megújulásánál kétszeres rugékonysággal dobog fel keblünk az üdvadó eszmék kiviteléért! . . .

Nagy intelem rejlik e két nap jelentőségében! . . . Vajha minél többen megértenék azt! . . .

De fájdalom, sokan vannak kiknek szavaimnál gunymosoly vonul el ajakán! . . .

Talán ha tudnák, hogy midőn sárral dobálják a nemesre hevítő eszményit, saját vérük romlásán, népük hanyatlásán működnek, nem merészelnének utjukba állani azoknak, kik készek bizonyoságot tenni az igazságért! . . .

Vagy lehet, hogy mindezt igen is tudják, de hát nincs lelki erejük a küzdelemhez, bátorságuk a szenvedéshez s készségük az áldozathoz, csak úgy könnyen szeretnének élni; talán szeretnék a húsvétot is, de csak úgy, ha azt nagy-péntek nem előzné meg.

Mi azonban mindannyian tartjuk kellő tiszteletben azt, ami eszményi életre kelt, nemes tettekre ébreszt!

A társadalmi műveltség, s az azzal karöltve járó jólét, e nemzetélet felvirág-

az édes anyjától s hivatásos nevelőitől kapott intelmek és oktatások emléke, egyszerűen jellemének teljes szilárdsága, diadalmaskodott az erjét tulbecsült kardinál furfangján és vasszigorral fogatosítani eltökélt embertelen tervein.

A „neuhasi jelentés” címén ösmeretes történelmi kútfő azt a jelenetet, mikor Zrinyi Ilonának tudtára adták a „főgyámtya” abbeli rendeletét, hogy fiától válnia kell, ilyképpen mondja el: „. . . halálra sápadt s anyai fájdalomában szinte esztét veszítve, tétova hánykodott szobájában hangos sirással, mint a kicsinyétől megrabolt anya-oroszlán . . .” Ma is szivet facsar és a legbensőbb részvétet költi fel ama mély bensőséggel és a hön szerető lélek megrázó fájdalomával irott soroknak olvasása, melyeket a fejedelem e gyászos jelenet lelki gyötrelmeiről »Önéletrajzában»-ban hátrahagyott. Záporként omlottak könyeik s az egymástól örökre megválók a szivrepesztő fájdalom és zokogás miatt szólani nem bírtak. Mindaketten anya és fia, már ekkor estek rabságába a tragikus sors legborzasztóbb előérzetének. S hogy a sziveiket oly legbensőbben egyesítő szeretet az örök elválás megsemmisítő fájdalma által le nem győzetett, azt csak a nagy lélek kölcsönösen bámulatos jellemerejéből lehet megérteni.

Zrinyi Ilonát, Munkács hősnőjét, nemcsak a kellem, de az erő, férfias szilárd jellem is ékesíté, híresíté. A hős fenséges még lelki fájdalomában is Önmagán diadalmaskodik.

Mai számunkhoz egy fél ív melléklet van csatolva.

zása úgy talál bennünk egy-egy tényezőre, ha a nagy-pénteki eszmény intelmeihez képest, nem vonakodunk 'az áldozatoktól, hanem minden tőlünk kitelhetőt megteszünk, a husvétii győzelem keményében.

„Hass, alkoss, gyarapíts,
S a haza fénye derül,*

Ez a husvétii jelszó!! . . .

Málcza.

A hipnotizmusról.

Becker tanár egy álomba ejtett hölgyön illusztrált mutatványai közönségünk még műveltebb rétegei előtt is a miszticizmus színében tündek fel. Némelyek az érdemes tanár mutatványában csodát, állati magnességet láttak, mások mechanikai készüléket s a korunkban sokat emlegetett spiritualismust s isten tudja mit.

Ez indit engem arra, hogy a hipnotizmust — mert ez ama mutatvány neve — röviden ismeressem.

De hogy e hipnotizist (álomkört) nem valami delejes hatalmával idézte elő az említett tanár, mint ezt az ilyen vándorló magnetiseurök talán önmaguk is hitték, de másokkal szemben bizonyosan hirdették és elhitetni tudták — az bizonyos; és bizonyos az is, hogy ez állapotot előidézhette volna egy másik, vagy harmadik nem is magnetiseur vagy antispiritista egyén, mert ez nem a magnetiseur erejének kifolyása, hanem annak az úgynevezett „medium“-nak egy ideges betegségén alapuló tünete.

A hipnotizmus t. i. mesterségesen is előidézhető — erre főleg alkalmas histero-epilepsiában szenvedő nőkön — s így senki sem kételkedhetik azon, hogy ez nem a tanár művésze, de a szerencsétlen medium betegsége. Charcot a híres párisi ideg orvos kutatásai folytán lett e tény ismeretessé — bár mind mai napig nem derítették ki a tudományos kutatások, hogy ez csak beteg s nem egyszersmind egészséges emberen is ne volna előidézhető.

A hipnotizmus tehát egy ideg betegsége, de magától is beálló élettani ideges tünet; nem a csodák, de az orvosi működés s vizsgálat terére tartozik, előidézhető ily betegsége azon egyszerű módszer segítségével, hogy pl. annak szemidegeit elfárasztjuk oly módon, hogy szemét egy tárgy pl. egy ironhegyre irányozzuk s 5—10 perc múlva az ideg beteg ideges álomba merül. Esmélete elhagyja, de azért szellemi működése egészen — mint az egészséges alvó embernél — nem szünetelnek. Lehet vele közlekedni, megszólításra felel, adott parancs-szóra mozgásokat végez. Izmai majd viaszhajlékonyságuk, majd mint a fa merevek s ezen tünetek kiaknázásán alapul aztán a magnetiseurök sok csodatette. Felébreszthető az ily hipnotizált egyén egyszerű arc fuvás, tapsolás által, hasonlóan a karján vagy vállán ejtett erős ütessel, szóval az idegekre gyakorolt erősebb hatással.

Ha még ma is félre lehet s műveltebb közönséget vezetni ily mutatványokkal, nem is lehet csodálni, ha régebben a középkorban az ily tüneteket túlvilági erővel s ezek bemutatóit túlvilági lényekkel hozták kapcsolatba. Maga a hipnotizmus s idegbetegsége alapuló rokon tünetek: mint alvajáris, alvatánczolás a Szt.-Vitus-táncz 1418-ban s a tarantizmus a 15—16—17 században járványosan léptek fel s e betegségekben szenvedők mindannyian túlvilági lényekkel összeköttetésben állóknak tekintettek.

És ilyen a 12 éves Rákóczi Ferencz is. A kora előtt járó férfias önállóság, érettség és szilárdság, de főképen az a dicséretes büszke önérték, hogy sorsát majdan hatalma szolgáljává alázhatja, elcsendesíté megváló szívének fájdalmas zokogását. A leendő nagyság kitünt már a serdülő ifjúból. Az öröklött dicső nevet nagy tettekre kivatott zálog gyanánt viselte. A neuhausi fogságházban — mert a Kollonics szellemelő taktikája szerint furfangos számítással intézett jezsuita-nevelés színhelyét szelidebben nevezni nem tudom — az eleven lelke s mély érzelmek által hányatott gyermeket, eleinte, igaz hogy meglepték az édes anya, a szerető nő-testvér, a jó nevelők s az édes otthon után hiába epedő vágy fájdalmas könyei; de ekkor is a körülötte settenkedő s őt busonsága miatt dorgáló pátereknek így felel: „Lehetetlen parancsszóra feledni!“²⁾

Milyen spártai felelet. Mennyi velősség öt rövid szóban. „Istenem!“ hogy az egyik jólelkű atyjával szóljak „valóban szánalomra és szeretetre érdemes.“³⁾

E tünetemény sok visszaélésre adott s ad még ma is alkalmat s nem tudományos csak annak látszó magyarázása volt e tüneteménynek, Mesmernek „mesmerismus“ név alatt az állati magnetizmusról adott tana, mely szerint egy igen finom delejes fluidum betölti az egész őr, benne van minden szerves lényben s ennek hatására lesznek az idegek a hipnotikus állapot előidézésére alkalmasakká. Természetesen nem feledkezett meg magáról állítván, hogy e fluidum forrása ő maga s gyógyított, mint ismeretes ujjának érintésével hihetőleg jó pénzért. S ha a hipnotizmusról fogalma sem volt, azért használt a tudomány azzal, hogy ennek mesterséges uton való előidézhetségét tudomásra hozta.

Ha nem is irtotta ki a babonát s a féltudományos magyarázatokat, de kiirtásának alapját megvetette Braid manchesteri gyakorló orvos a hipnotizmusról írt számos munkájában. Ő bizonyította be, hogy a figyelem s az érzék szervek hosszas megfeszítése hipnotizist idéz elő, s ő bizonyította be, hogy az nem magnesi álom, hanem egészen élettani ideges tünetemény. Fellépése a 19-ik század első felére esik s bár már az ő általtala megvetett alapokon a tudományos kutatás tovább halad, a naiv képződés inkább hajlandó csodát látni a hipnotizmusban mint betegséget.

Budapesti egyetemünkön dr. Högyes Endre az általános kórtan tanára és dr. Laufanauer Károly tanár, a Rókus-kórház elmebajosok megfigyelő osztályának főorvosa foglalkoznak behatóbban a hipnotizmus tanulmányozásával. Érdekesnek tartom leírni a hipnotizmus tüneteményeit, melyeket a tanár urak a budapesti kir. orvos-egyesület ülésén, melyen magam is szerencsés voltam jelen lehetni — nyilvánosan bemutattak.

A hipnotizmus eddig ismert tüneteményeit három histero-epilepsiában szenvedő nő-beteggen demonstrálták. A három bemutatott nő közül, különösen egygyen szépen sikerültek a tünetemények.

A tárgyalat eljárás szerint hipnotizisba ejtett nő-beteg szemé elébe tartott gyertyafény után elindult, úgy, hogy követve a fényt körül sétaltatták a termen; nyakbőrének simogatásával alva beszélt és pedig szomorú tárgyáról, ha a homlok-bőrt hosszanti ránczokba szedték, (mint mikor komoly tárgyról gondolkodik) vidámokról, ha haránt ránczokba szedték. A gégetájék bőrnek simogatására énekelt, szintén tetszés szerint szomorut avagy vigat. Zene hangjara az alva fekvő nő felkelt és a zene taktusa szerint tánczolt.

E sajátos automatikus jelenségek azonnal megszűnnek, mihelyt megszünt a gyertyafény vagy félbenmaradt a simogatás, vagy elhallgatott a zene. Az említett buvárok vizsgálataik közben rájöttek hogy ezen meglepő jelenségek előidézése hipnotizált egyéneken a hipnotizis alatt jelen levő nagy reflex ingerlékenységen (átterjesztési ingerlékenység) alapszanak és úgy találták, hogy a halló látó stb. idegvégzőszervek megfelelő izgatására sajátos reflexorikus testmozgások allanak elő.

Végül még azt akarom felemlíteni, hogy mint Braid mondja, „a hipnotizálás tanulatlan ember kezében veszedelmes fegyver“ — társas játéknak nem alkalmazható, ilyet próbálni veszélyes jár — ezzel foglalkozni szakavatott embernek feladata.

Hercz Zsigmond.

Különfélék.

F. h. ápril elsejével új évnegyedbe jutván, felkérjük t. olvasóinkat, hogy előfizetési díjjaikat megújítani sziveskedjenek.

(Husvét.) A keresztyén emberiség ma ünnepli a megváltás ünnepét. A világ üdvözítője: Jézus, e napon támadott fel halottaiból, e napon diadalmaszkodott az erény, a bűn, az élet, a halál fölött, Szent e nagy napnak emléke a keresztyénység szívében s apraja, nagyja, ifja, örege igazi benső áhitattal borul le a gondolatra, hogy a megváltás isteni munkája befejeztett. Kívánjuk, hogy a szent Husvét ünnepeket olvasóink vidáman s meglegedetten tölthessék el.

(Esküvő.) Matolay Béla, szolgabírói segéd, ünnep másodnapján tartja esküvőjét Karsa Ilona kisasszonnyal, Karsa Bertalan ur kedves, szép leányával. A frigyhez szívből kívánunk sok szerencsét s állandó boldogságot.

(A honvédtisztek) özvegyei és árvái nyugdíj alapjára rendezendő sorsjátékkal egybekötött tánczmulatság tánczrendező bizottsága Hönig h. örnagy elnökle alatt tanácskozával, elhatározta, hogy a nőknek a bál körül kifejtett buzgalma és áldozatkészségét úgy véli leginkább honorálhatni, ha — ami a bálók éltető lelke — jó zenéről gondoskodik. A helyi zenekart a bizottság nem találta az igények kielégítésére méltónak s Dókus Gyula és if. Farkas Lajos b. tagokat bizta meg, hogy a szomszéd városok kitünőbb zenekaraiból a legmegfelelőbbet szerződtessék. Határozatba ment továbbá, hogy a kisterem is tánczoló, eset-

leg a hölgyek étkező helyéül fog berendeztetni, mialtal a szivarfüsttől meg leend a tánczoló közönség kímélve. Üri étkező és dohányzó helyiségül az alispáni szoba előtt lévő folyosó jelöltetett ki, melynek feldíszítését épügy mint a táncztermekéit Dóbiás Ede és Éhlert Gyula urak vállalták el. Ami a tánczrendet illeti, a bizottság abban állapodott meg: hogy a füzértánczot mellőzi s az így megtakarítandó költségből egy díszes s kellemes emlékül szolgáló jelvényt készíttet. Tánczrendezőül Mailáth József, if. Farkas Lajos, Nagy Barna, Sziráky Barna, Horváth Géza és Thuránszky László urak kértettek fel. A rendező bizottságnak ugy ezen, mint egyéb idevágó intézkedéséből látható, hogy a vendégek kényelmét szemelött tartja s mindent elkövet arra nézve, hogy a jó kedély nyilvánulását mi se alterálja. A kósza és alaptalan hírekkel szemben, — melyek a toillettek fényüzéséről suttognak — megjegyezzük: hogy éppen annak ellenkezője: az egyszerű elegancia felé irányul a közhangulat s maguk a nők is a legegyszerűbb öltözékek alkalmazása mellett kardoskodnak.

(Adókövető bizottság.) A megyei alispán az 1876. XV. t. cz. 19. §-a alapján az adókövető bizottsághoz a folyó 1885. évre következő rendes és póttagokat nevezte ki: I. A s.-a.-ujhelyi adókerületbe; rendes tagokká: Bajusz József, Reichard Mór; póttagokká: Malárcsik György, Szentgyörgyi Vilmos. II. A varannói adókerületben, tekintettel a hozzá tartozó sztrópokói járásra is; rendes tagokul: Hrehus Gyula v.-csemenyei, Heuman S. varannói; póttagokul: Pereszlenyi István varannói, Füzesi József sztrópokói. III. A n.-mihályi adókerületben, tekintettel a gálszécsi járás oda tartozó részére is; rend. tagokul: Szabó Zsigmond, kohányi, Czibur Bertalan n.-mihályi; póttagokká: Duka Albert mári, Naményi Antal szuhai lakosok. IV. A kir.-helmecezi vagyis bodrogközi kerületben; rendes tagokká: Elek János, Kemecey János kir.-helmecezi lakosok; póttagokká: Ulrich Vilmos perbenyiki, Göcze Miklós kaponyai. V. A tokaji adókerületben; rendes tagokká: Zákó Soma, Székely Károly tokaji lakosok; póttagokká: Kecs-keméthy Zsigmond b.-kereszturi, Freiler b.-kereszturi. VI. A honnani adókerületben; rend. tagokká: Kelemen Kálmán, Durcsinszky Gyula honnani lakosok; póttagokká: Gregorovics Antal, Lukovics Arnold honnani lakosok.

(A szőlőmetszési verseny) szép számu érdekesség jelenlétében tartott meg mult hó 29 és 30-án Szeghy Gyula birtokos sátori szőlőjében. A gazd. egyesület részéről annak alelnöke és titkára voltak jelen. Szabó Lajos a tarczali vinczellér-képezde igazgatója a versenyt megelőző napon, népies nyelven oktatást adott a megjelent vinczelléreknek mindazon metszési módokból, melyek talaj és faj szerint lényegesen különbözök. A vinczellérek közül 22-en jelentkeztek a versenyre s mindegyiknek egy sor töke jelöltetett ki s midőn munkáikat végezték, a bíráló bizottság tagjai soronként ejtették meg a vizsgálatot s bírálták meg a versenyzők munkáját. Jutalomdíj 11 volt, mely metsző és tisztító műszerekből állt. Az első díjját Petenko Mihály gr. Sztáray Antal vinnai vinczellérje nyerte s az utánna jövők többnyire s. a.-ujhelyi és toronyai vinczellérek voltak. A díjjak kiosztásánál az egyesület elnöke buzditólag szólt a jelenvolutakhoz s köszönetet mondott a földm. miniszteriumnak nemkülönbön Szabó Lajos igazgatónak buzgalmaért s a jelenvolut szőlőbirtokosoknak az érdekeltségért. Ezután a versenyző vinczellérek megvendégeltettek.

(Szomorú husvétja) van Felső-Bereczki községnek. Csütörtökön délután egy és két óra között a falu észak-keleti oldalán kigyult egy csűr s pár pillanat alatt több épület lángban állott. A lakosság nagyrésze: férfiak, asszonyok külső munkával voltak elfoglalva; de ha honn lettek volna is, nem igen lehetett mentésre gondolni, mert meglehetősen erős szél fújt, mely a romboló elemnek hatalmas tápot nyújtott, de meg aztán tudnivaló, ami ugyan elég szomorú, hogy egy olyan szegény sorsu községben, mint F.-Bereczki is, tüzoltói kellékeknek még csak hírok sincs. Mint értesülve vagyunk: 25—30 lakóház s több melléképület és takarmány, szóval a különben is kis község tekintélyesebb része a pusztító elem martalékaul esett. A házak csekély kivétellel mind földig égtek s biztosítva közülök alig volt egynehány. A zürzavar, a kétségbeesés irtóztató volt. Hogy a tűz még nagyobb mérveket nem öltött, leginkább négy szerdahelyi embernek lehet köszönni, kik idejében segélyül érkeztek s a tüzet nagy bátorsággal és ügyességgel formáliter lokalizálták. Mint mondják, a tűz egy fiatal suhancz vigyázatlanságából eredt volna, ki azon csűrben, mely kigyuladt, égő szivarral járt. Elképzelhetetlen s leirhatatlan a nyomor, mely a szegény, mondhatni koldusbotra jutott lakosságra vár. Sok család egy falat kenyér nélkül maradt, s a husvétii ünnepeket, amikorra még a legföldhözragadtabb szegény is beszerez egyetmást megkuporgatott sülleirein, éhezve, szomjazva, a bánat és bűtől emésztve, siránkozás közt fogja eltölteni. Valóban megrendül az ember szíve, ha a hajléktalan bereczkiek szánalomra méltó sor-

Folytatás a mell. életlen.

²⁾ „Impossible est tam cito oblivisci.“

³⁾ V. Ö. Thaly i. m. 11., 65., 101., 195., 121. és

3. Kiképzetetésre való alkalmatlanság folytán, mely:

- a) elégtelen előmenetel miatt, vagy
- b) büntetésből fordulhat elő.

Az utóbbi esetben idő előtti kilépés akkor követhetik be, ha a növendék valamely becs-telen cselekmény folytán érdemtelenné vált arra, hogy az intézetnek tagja maradjon,

10. Az intézetből kilépett ifjak tényleges szolgálata.

Az 1883-ik évi XXXIV. törvénycikk 2-ik szakasza 5. bekezdése szerint a Ludovika Akadémia tényleges tisztképző tanfolyamába felvett ifjak az intézetből való kilépésük után teljesítendő tényleges szolgálati kötelezettség tekintetében ugyanazon törvényes rendelkezés alatt állanak, mely az 1868-ik évi XL. törvénycikk 19-ik szakaszában meg van határozva.

Ennélfogva az Akadémia négy évi tanfolyamát bevezetett alapítványi, vagy díjmentes növendékek felavatásuk napjától kezdve összesen 10 évi, a féldíjmentes növendékek 7. évi, és a fizetéses növendékek 4 évi tetteles szolgálattal, még pedig a honvédségnél kötelesek teljesíteni.

11. Részletes adatok.

A tantervre, nevelésre, s egyebekre vonatkozó részletesebb adatok tekintetében a Ludovika Akadémia „Szervezeti szabályai” szolgálatnak bővebb tájékoztatást.

Üzlet kimutatás.

Hivatalos piaczi árkimutatás.

1885. márcz. 27-én.

	frt.	kr.
Buza 100 klg. súlyu 1 hect.	7	50
Gabona 100 „ „ „	6	20
Árpa 100 „ „ „	6	80
Zab 100 „ „ „	6	80
Kukoricza 100 „ „ „	6	—
Burgonya 100 „ „ „	2	—
Borsó 100 „ „ „	2	—
Lencse 100 „ „ „	8	50
Paszuly 100 „ „ „	8	—
Köl. kása 100 „ „ „	9	—
Vaj 1 kilgr. „ „ „	1	—
Szesz „ „ „	—	30
Pálinka „ „ „	—	18
Marhahús 1 kilgr. „ „ „	—	48
Szalona új „ „ „	—	60
Sertés-zsír „ „ „	—	70
Széna méter mázsa „ „ „	5	50
Alom szalma „ „ „	—	80
Zsupszalma „ „ „	1	20

Vasúti menetrend

a magyar éjszakai vasúti vonal sátoralja-ujhelyi indóházánál.

Érvényes 1884. Májushó 20-tól.

A vonat	indul		érkezik		indul		érkezik	
	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc
Budapest felé	12	44	9	—	8	32	7	10
Budapestről S.-a.-Ujhelybe	7	45	3	39	8	15	6	31
Csap, Ungvár, Sziget felé	3	49	—	—	7	01	—	—
Csap, Ungvár, Sziget felől	—	—	12	1	—	—	7	50
S.-a.-Ujhelyből Kassára . . .	12	25	3	20	3	59	7	17
Kassáról S.-a.-Ujhelybe . . .	12	37	3	32	4	44	8	16
M.-Latorcz felé	8	17	—	—	6	47	—	—
„ „ „ „ „	—	—	3	59	—	—	—	—
M.-Latorcz felől	—	—	—	—	3	32	—	8 16
„ „ „ „ „	—	—	—	—	6	46	—	12 24
Helyi vonat Ungvárról . . .	—	—	—	—	6	39	—	—
Petreszelyem vonat Kassára	—	—	—	—	—	—	—	—
minden szerdán és szombaton	5	41	8	40	—	—	—	—

A vástag számok az éjjeli időt jelentik, esti 6 órától reggeli 6 óráig

A Budapestről regg. 7 ó. 45 p. és S.-a.-Ujhelyből Budapestre 12 ó. 44 perczkor induló vonatok gyorsvonatok.

Nyilttér.

E rovatban közöltékért nem felelős a szerkesztőség.

MATTONI BUDAI-KIRÁLY KESERŰVIZE

Több kiállításon jutalmat nyert.

kapható minden gyógyszerár és ásványvíz kereskedésben.

MATTONI és WILLE

BUDAPESTEN.

Hirdetmények.

Borraktárim kiegészítésére 1879, 1880 és 1882-iki

szamorodni bort

veszek (leginkább termelőktől), készpénzfizetés mellett.

Bormintákat a legjutányosabb ár meghatározása mellett kérek hozzám beküldeni.

Erdő-Bénye, Stein Ern.

1-3

Öltöny szövetek

csak is tartós gyapjuból, egy középtermetű férfi számára

3.10 méter / 4 ft 96 kr. jó minőségű gyapjuból; egy / 8 " — " jobb " " öltönyre / 10 " — " finom " " / 12 " 40 " egész finom "

Utazó-Plédék darabja 4, 5, 8 egész 12 ftgig. Legfinomabb öltönyök, nadrágok, überziher, kabát és esőköpeny szövetek, tüffel, loden, commis, kammgarn, cheviotok, női kendők és tekeasztal terítők, peruvien és doskingokat ajánl

alapítattott **Stikarofsky Joh.** 1866 gyári raktára Brünben.

Minták bérmentve. Minta lapok a szabó mester uraknak bérmentetlenül. Utánvételes küldemények 10 frton felül bérmentve.

Szövetraktáram 150,000 frt értéket képvisel és magában értendő, hogy világra szóló kereskedésben igen sok szövet maradványok 1-5 méter hosszúk vannak, tehát kénytelen vagyok ily maradványokat jóval a gyári áron alól eladni. Minden józan gondolkodású ember be fogja látni, hogy ily kis maradványokból minták nem küldhetők, mert egynehány száz minta megrendelésénél rövid idő alatt semmi sem maradna meg, ennek következtében az tiszta csalás ha szövetkereskedők azt hirdetik, hogy a maradványokból mintákat küldenek, ily esetben a minták egész tekercs szövetből vágnak, ezek eljárása tehát mindenki előtt megfogható. Maradványok, melyek a megrendelő izlésének meg nem felelnek, kicserélhetnek, vagy a pénz visszaküldetik. Levelezések elfogadtnak magyar, német, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORÚTH ELEMÉR.
Főmunkatárs **FARKAS BERTALAN**

H I R D E T M É N Y E K.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között. — vegyi alkatrészek szerencsés összetétele, kevés szabad szénsav, de gazdag, félig kötött szénsav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légutak és gyomor nyálkahártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radeini-, Vichy- stb. vizektől különbözőbb csekélyebb szabad szénsav tartalmánál fogva, s azért a vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásánál kell tartani, a szénsavany dúsabb vizek fölött előnnyel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár. Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásának bizonyult a légző-, emésztő- és vizeledszervek hurutos bántalmainál, oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatú más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénsav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légcső- és bőrbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorháj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vízholdyag idült hurutját szintugy oszlatja, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel isszák, s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértorlódást.

Dr. Kétly Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli vizek fölött kisebb szénsav tartalmánál fogva előnnyel bír.

Dr. Barbás József Rókus kórházi főorvos. Légcső-, emésztő- és vizeledszervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyet. tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotainál.

Ez idő szerint Európa legelső és leglátogatottabb tüdőbetegek klimatizált Gyöngyösi gyógyintézetében „Margit”-forrás gyógyvizet alkalmazása által a légutak idült hurutos bántalmainál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegek által kedvesen fogyasztott, és jól tűrt gyógyvizet a legsürgősebben ajánlani.

Görbersdorf, 1879. márczius 18-án.

Dr. Römpler Tódor.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos főraktár **Édeskuty L.** m. k. udvari ásványvíz-szállítónál Budapesten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben

TK. 1151. sz.
1885.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbíró mint tolek könyv. hatóság közhírré teszi, hogy Szendei Lipót végrehajtónak Cseremcsák Ferenc végrehajtást szenvedő elleni 550 frt tőkekötés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék és a varannói kir. járásbíró területén lévő Dávidvágás községében fekvő a

- a) dávidvágási 89. sz. tjkben A 2-6. alatt felvett 3/4-ad telki külsőségből Cseremcsák Ferenc nevének álló 3/4-ad résznyi jutalékra 96 frt, továbbá
- b) a 89. sz. tjkvből a 152. számú tjkbe áttevetett s jelenleg ott A 1. sor és 125. hr. sz. alatt felvett belsőségből s azon lévő 60. öi. számú házból Cseremcsák Ferenc nevének álló 3/16-od részre 12 frt, továbbá
- c) a dávidvágási 54. sz. tjkben A 2-19. szám alatt felvett 3/4-ad telki külsőségi ingatlanokból Cseremcsák Ferenc nevének álló 3/8-ad rész jutalékra 188 frt, végül
- d) az 54. sz. tjkvből a 134. sz. tjkbe áttevetett s jelenleg ott A 1. sor, s 67. hr. sz. a. felvett belhely és 35. öi. sz. házból Cseremcsák Ferenc nevének álló 3/8-ad rész jutalékra 78 frt, összesen tehát 374 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt kikiáltások az 1885. évi május hó 27-ik napján délelőtti 10 órakor Dávidvágás község bírói házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserének 10%-át, vagyis 9 frt 60 krt, illetőleg 1 frt 20 krt, illetőleg 18 forint 80 krajczárt, illetőleg 7 forint 80 krajczárt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál, 1885. évi márczius hó 14-én.

Roskovits,
kir. aljbíró.

Hirdetés.

A Szerencs-vidéki takarékpénztár mint részv.-társ.

igazgatósága

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉST

hirdet és hiv egybe 1885. év április hó 16-ik napjának délelőtti 9 órájára, Szerencsre, (Stern Mátyás vendéglő helyiségébe), melyre a t. részvényesek annak kiemelésével hivatnak meg, mikép mindazon részvényesek, kik a rendkívüli közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjuk által megjelenni, szavazati jogukat érvényesíteni szándékoznak, kötelesek az alapszabályok 26-ik §-a rendelkezése képest részvényeiket a közgyűlés tartamára f. év április hó 15-ik napjának délutáni 6 óráig bezárólag az igazgatóságnál a pénztár helyiségében letéteményezni.

Napirend:

1. A takarékpénztár állásáról az ujonnan választott igazgatóság jelentése, ezzel kapcsolatosan az 1875. év XXXVII. t. cz. 187. §-a első bekezdése értelmében a további fenállás vagy feloldás iránti határozat hozatal.

2. A lemondó igazgatóság és felügyelő-bizottság lemondása, ezek részére a felmentvény megadása és a felszámoló kirendelése.

Kelt Szerencsen, 1885. márczius hó 30-án az igazgatóság üléséből

Az igazgatóság.

Pályázati hirdetmény.

Zemplénmegye nagy-mihályi járásban a málczai körorvosi állás, mely áll: Berettő, Butka, Deregyő, Dubróka, Falkus, Gatály, Hegyi, Kácsánd, Lazony, Málcza, Márk, Nézpest, Petrik, Kis-Ráska, Nagy-Ráska, Szalók és Szelejtka községekből, összesen 12,830 lakossal; Bacsoni Mátyás körorvos elhalálása folytán, megürülvén, erre ezen pályázat nyitatik.

Ezen állomás 500 frt évi fizetés és a szabályrendeletileg megállapított illetményekből álló javadalommal van összekötve.

Felhivatnak pályázni kívánczók, hogy az 1876. évi 14. t. cz. 143. §-ban előirt minősítvényt igazoló kérvényeiket alóírott szolgabírói hivatalhoz 1885. évi május hó 15. napjáig annál inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A körorvos választása f. évi május hó 18. napján d. e. 10 órakor Málcza a község házában fog eszközöltetni.

Kelt Nagy-Mihályban, 1885. évi márczius hó 27-én.

Füzesséry Tamás,
szolgabíró.

Anyajuh eladás.

A tarnai uradalomban 350 egészséges anyajuh báránnal eladó. Bővebb értesítést Lepkowski Gábor tisztától Tarnán u. p. Nagy-Mihály kaphatni.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása.

SIR-EMLEK-KÖVEK RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán a „Vörös ökör“ vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
VÖRÖS MÁRVÁNY
és homokkő sarköveket.

Tisztelettel

BURGER ADOLF,
vállalkozó.

Sürgőnczim:

Burger Adolf S.-a.-Ujheiy.

Sirkövek szállítása és felállítása.

Sirkövek újabb tervezése.

Jutányos áron készíttetnek.

„A GONDÚZÓ“

szépirodalmi hetilap

f. évi április hó elsejével harmadik évfolyamára lép és rövid fennállása óta, rendkívül dús és változatos tartalmánál fogva oly pártolásként örvend, mely az irodalom terén valóban pártalanul áll hazánkban.

A „Gondúz“ erkölcsöt nemesítő és lelket művelő, érdekesítő és gondolatot űző olvasmányával kimeríthetlen tárházat képez családok és egyesek számára.

A „Gondúz“ munkatársai: P. Szathmáry Károly, Tolnai Lajos, Komócsy József, Kiss József, Margitay Dezső, Mikszáth Kálmán, Szana Tamás, Tóth Endre, Vértési Arnold, Kazár Emil, Éjszaki Károly, Endrődi Sándor, Balázs Sándor, Dalmady Győző, Prém József, Hentaller Lajos, Sziklay János, Reviczky Gyula, Palágyi Lajos, Lévay Sándor, stb. stb.

A „Gondúz“ továbbá megkezdte „A gránatköves asszony“, Marlitt E. világhírű regényének közlését. egyedül jogositott magyar fordításban, mely regény egyszerre hat nyelven jelenik meg.

Végre pedig örvendő említjük meg, hogy Jókai Mór és Beniczky Lenke koszorú íróink ígéretét bírjuk, hogy a „Gondúz“ számára írni fognak, miáltal oly kellemes helyzetbe jutottunk, hogy hazánk irodalmi kitünőségei csoportosulnak lapunk körül.

A „Gondúz“ megjelen minden vasárnap 3 1/2 ivnyi tartalommal és ára a bérmentes szétküldéssel együtt negyedévre csak 1 frt 50 kr., félévre 3 frt.

Mutatvány számmal mindenkinek szívesen szolgálunk ingyen és bérmentve, ki e végett hozzánk fordul.

Az előfizetési pénzek legcélszerűbben posta utalvány-nyal a „Gondúz“ kiadóhivatalához küldendők.

SZÉKELY ALADÁR

a „Gondúz“ kiadó tulajdonosa
Budapesten, dob-utca 14.

TK. 3521. sz.
84.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak, Mayer Ignác és neje Lichtmezc Katalin végrehajtást szenvedők elleni 140 frt 12 1/2 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szerencsi kir. járásbíró területén Rátka község határában fekvő, a rátkai 76. sz. tjkben Mayer Ignác és neje Lichtmezc Katalin tulajdonánál felvett 159. hr. sz. ház 40/a., 40/b. öi. számmal, 161. hr. sz. kert, 715., 1093., 1209., 1331., 1448., 1463., 1607. hr. számú ingatlanokra (1/4 telek) 1103 frt 50 krtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb jelölt ingatlanok az 1885. évi április hó 20. napján délelőtti 10 órakor Rátka község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 110 frt 35 krt, készpénzben, vagy az 1881-ik LX-ik t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen a kir. bíróság mint tkönyvi hatóság-nál 1884. évi novemb. hó 11-ik napján.

Tóth Pápay Soma,
kir. alj. bír.

TK. 3495. sz.
1884.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a h.-mádi takarékpénztár végrehajtónak Ötvös Sándor végrehajtást szenvedett elleni 50 frt tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a tokaji kir. járásbíró területén lévő Tarczal község határában fekvő, a tarczali 414. sz. tjkben foglalt Ötvös Sándor, Ferencz, Mihály és János nevén álló ingatlanokra, és pedig az 517. hr. sz. 412. ösz. ir. ház és belhelyre 171 frt, a 986. hr. sz. szállásra 136 frt, 2024. hr. sz. szállásra 100 frt, 4449. hr. sz. 36 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi április hó 9-ik napjának délelőtti 9 órakor Tarczal város házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. járásbíró mint tkvhatóság Tokajban, 1884. évi december hó 31. napján.

Sill Henrik,
kir. alj. bír.

FELHÍVÁS.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség nagybecsű tudomására hozni, miszerint folyó évi május 1-től kezdve német-, francia-, zongora- és kézimunka oktatásban tanfolyamot nyitok.

Vidékiek teljes ellátásban részesülhetnek.

Az érdekelt szülők pártfogását tiszteletteljesen kérve, maradtam

Schneider Jakabné

okl. tanítónő S.-a.-Ujheiy.

Lakásom: Kis-piacz Ligeti borkereskedő ur házában.

sára gondol. Hallottunk valamit beszélni, hogy városunkban többeknél megfogamzott az eszme, beszerzésével mielőbb segíteni. Isten áldása kéri a jótékonyt gyakorlókat, már pedig a kik a bereczkiek sorsát szívókre vették, bizonyára a jótékonyt egyik legnemesebbikét gyakorolják. Különösen tartsák szem előtt, hogy „a ki gyorsan segít, kétszeresen segít.“

(A magyarnyelvet és népnevelést) terjesztő egyesület ujhelyi körnökétől a következő sorokat vettük: „Mélyen tisztelt szerkesztő ur! A magyar nyelvet terjesztő zempléni egyesület tagjai közül sokan panasszal léptek fel, hogy nem tudják, kinek fizessék tagdíjait. Mély tisztelettel kérem becses lapjában a következők közlésére: A magyar nyelvet terjesztő zempléni egyesület ujhelyi körbizottsága az egyesület nagyérdemű tagjait felkéri, miszerint díjait a következők megbízott tagoknál fizessék be. I. Hornyay Kálmán 1883—84. évre Bydeskuthy Sándor, Nemes Lajos 1884-re, Hornyay Ferenc 1883—84-re, Képes Gyula, Schön Sándor. II. Erényi Jakabnak 1884. évre Chyzer Kornél, 1883—84-re Ganzler Lajos, Jelenek Ádám, Kraus Náthán. III. Enyiczkey Gábornak 1883—84. évre: Becske Bálint, Bratián Farkas Lajos, Smóczter Péter, Mizsák István, Orosz Géza, Meczner András. IV. Spillenbergnak 1883—84. évre: Szögyenyi Imre, Szunyogh Dezső, Bárczy József, Dókus Gyula, Füzy Kálmán, Horváth József, Karsa Ferenc, Matolay Béla, Payzos Andor, Pékary Gyula. V. Löwy Adolfnak 1883—84. évre Deutch Herman, Kelner József, Lów Lázár, Reichard Mór, Thalmud thora egyesület, Zinner Henrik. VI. Friedlber Albertnek 1883—84. évre: Cseley Antal, Keresztessy Lajos, Dr. Löcherer Lőrincz, Pintér Ferenc, Éhlert Gyula. VII. Cséri Pálnak 1883—84. évre: Dezső Lajos, Nemes Ferenc, Radácsy György, Sárospataki népbank, Trócsányi Bertalan, Dr. Kún Zoltán 1884. évre. Hasonlólag felkéretnek azon tisztelt urak, kik kegyesek voltak gyűjtő-íveket elvállalni, hogy az egyesület számára tagokat gyűjtsenek, nevezetesen: Hornyay Kálmán, Diószeghy János, Dr. Erényi Jakab, Borúth Elemér, Enyiczkey Gábor, Viczmándy Ödön, Mizsák István, Dr. Marikovszky Pál, Szakácsy Vincze, a királyi posta-hivatal, királyi adóhivatal Ujhelyben, Urbán Ferenc, Karsa Ferenc, Dr. Láczy László, Spillenbergnak József, Bernáth Győző, Dinnyés Kálmán urak méltóztatnának az egyesület első alelnökéhez mielőbb beküldeni gyűjtő-íveiket. Beszterczey Ferenc, ujhelyi kör elnöke.

(A községek t. előjárásait) figyelmeztetjük: miszerint a „Zemplén“ előfizetési díjait postátalvánnyal küldjék be, miután a bérmentetlen pénzes levelekért nekünk itt 24 krt kell fizetnünk, mely összeget kénytelenek vagyunk aztán a község terhére elszámolni.

(A m. k. honvédtisztek) özvegyei s árvái segély-ellátási intézete alaptökéje javára rendezendő sorsjáték tárgyaiból Husvét másod s harmad napjára tervezett kiállítás közbejött akadályok miatt elhalasztott.

(A közkut) vízhiányát és annak okait lapunk mult számában szellőztettük. Felszólalásunkra most a fogház felügyelőtől az alábbi sorokat vesszük, melyekre csupán azon megjegyzésünk van, hogy multkor tett állításunkat megbízható adatok támogatják s amit irtunk, azt korántsem a kis ujnokból szoptuk Egyébiránt örvendünk, hogy a kir. ügyészség írásbeli rendelettel szabályozza a vízzel való gazdálkodást, csak aztán meg is legyen annak felelve, miután nap-nap mellett meggyőződhetünk arról, hogy nálunk igen sok a jó törvény és üdvös rendelet, de végrehajtásuknál annál kevesebb erély és buzgalommal találkozunk. A nyilatkozat így szól: „Tekintetes szerkesztő ur! Becsés lapja 13-ik számának „Különfélék“ rovatában „Beküldetett“ czim alatt a megye kutjának nem eléggé bő vízfolyásáról lévén szó, többek között az mondatik, hogy „a börtön helyiség vezetékéből az ivó vizen kívül mosás, börtönürölés és egyéb csélokra is felhasználatik a víz, s ezáltal a közegészség legelső tényezőjében a közönség szenved szükségét sat.“ Minthogy a kir. ügyészségi fogház ez által ugy tüntették ki, mintha e nagy közönséggel mitsem törődve, annak előnyeit egyedül a maga saját céljaira aknázná ki, kénytelen vagyok a tisztelt cikk író urnak eme minden alakot nélkülöző állítására a közönség előtt kinyilatkoztatni, hogy e tekintetben nagyon rosszul van informálva, a mennyiben a kir. fogház részére fölhasználandó ivó és egyéb csélokra szánt víz-mennyiség egy nagy — körülbelül 50 hectoliteres kádba — midőn éjjel 12 és 2 óra között, tehát akkor bocsájtatik, mindön a nagy közönség a kutat épenséggel nem használja, s így csakis a fölösleges víz fogatik föl, mely tulajdonképpen a csatornán át a nélkül is a Ronyvába folya. És hogy állításom valóságáról az igen tisztelt cikkíró ur személyes meggyőződést szerezhesen, tisztelettel felhívom, miszerint a kir. ügyészségnek a nagy-

közönség előnyére tett emez írásbeli intézkedését a nap bármely órájában megismerheti. Szabó Péter, kir. fogházfelügyelő.

(Az egy éves) méncsikók bevásárlására küldött katonai bizottság 6 darabot vásárolt meg Terebesen, mely alkalommal mintegy 20 drb. méncsikó volt bemutatva, Napjainkban midőn a földműves helyzete egyre válságosabbá lesz, jelentékeny jövedelmi forrásul lehetne a méncsikó tenyésztést gazdáinknak felhasználni.

(A kopaszok kő) nap-nap mellett nagyobb elterjedésnek örvend. Vasuti hidfők építéséhez mindenfelé szállítják, mely rendkívüli tartóssága mellett bizonyít. Ungvár város néhány utczeit is kopaszok kőből fogja Brach Sámuel itteni lakos építeni, ki azt pályázat útján nyerte el.

(Kolos Barna) szentpéter-i járásbíróvá történt kineveztetése folytán megüresedett szerencsi al-bíró állomásra helyettesül ideiglenesen Mattyasovszky Kálmán s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósi aljegyző lett elnökileg kirendelve.

(Megálmodta.) Tehenet vett a mult országos vásáron egy falusi atyafi, melyet annak rendje és módja szerint haza is hajtott. Estve aztán lefeküdvén, már t. i. nem a tehen, de az atyafi, azt álmodta, hogy az ő tehenének voltaképpen nincsen — farka. Ez olyan szöveget ütött a fejébe, hogy a mint fölébredt, rohant az álba, megnézni, hogy ugy van-e valóban, mint a hogy álmodta. Es nagy ámulatára, csakugyan ugy volt. A tehennek töben elvágott farkához oly ügyesen volt egy más tehenfark illesztve s hozzá kötve, hogy a boldogtalan atyafi a „stiklit“ még csak távolról sem képzelte s ha meg nem álmodja, talán meg sem is tudta volna — soha. Most már persze, vakarja a fejét. Dehát „szemesnek a vásár van az alamizsna“.

(Elgázolás.) April 2 án délután 4 órakor Gonosz Tóth András az első számú bérkocsi kocsisa, midőn a vonathoz ment, a Kálnássy udvarából kiszaladt Kovacs Samu nevű 4 éves kis gyermeket elgázolta. A gyermek valószínűleg nem marad életben, mert sérülései nagyon veszélyesek. A vigyázatlan kocsis börtönben várja meg büntetését. Ez alkalomból nem mulaszthatjuk el felhívni a rendőrség figyelmét, hogy az utcán járó kis gyermekek szüleit kellően büntesse, mert ugy szólnak okai, hogy — felvigyázat nélkül hagyván gyermekeiket az utcán járni — ily véletlen szerencsétlenségek történhetnek.

(Felakasztotta magát.) Mult hó 28-án a a herczeg Windis-Grätz tulajdonát képező határbeli „Carla“ tanyán Szabó Ferenc családos béres ember d. u. 2 órakor felakasztotta magát. A tanyabeliek észre vették s levágták, de daczára annak, hogy még élt, másnap 9 én meghalt. A nyomozatból az tunt ki, hogy az illető sziv-bajban szenvedett s nem bírván tűrni fájdalmait, a a halálban keresett menedéket.

(Halálozás.) Dr. Glück Armin mezőlaborczi vasuti- és körorvos a közelebbi napokban életének 38-ik s házasságának 9-ik évében tüdővészben elhunyt. Tetemei Eperjesen helyeztettek örök nyugalomra.

(Sorozás.) A szerencsi járásban márczius 16-tól 21-ig fogantatott sorozás eredménye, hasonlóan az ujhelyi és bodrogközi járások eredményéhez kedvező volt, a mennyiben az ezen járásra kivetett 79 főnyi ujoncz jutalekon és 8 főnyi póttartalékoson felül még 47 legény a honvédséghez is besoroztatott. Ugyiszintén jó eredményű a tokaji járásban márcz. 23—27-ig végbe-mert sorozás is, e járásban besoroztatott az ujonczjutalékba 44, a póttartalékba 5, a honvédséghez pedig 21 legény.

(Szivtelen anya.) Lukáról tudósítanak: miszerint egy ottani tévedt nő hat hetes kis gyermekét, a sáros-pataki alsó határban lakó csábitója után vitte s azt nála akará hagyni, azonban a férfi nem fogadván el a gyermeket, anyja egy szalmakazalba rejtette. A tanya körül legelésző sertések csakhamar kikutatták a szalmában lévő gyermeket s bizonyára összemarczangolják, ha a kondás jókor észre nem veszi. Ez megszabadítván a csecsemőt, legott jelentést tett a hatóság-nál. A szivtelen anyát a csendőrség elfogta s megbüntetés végett átadta a vizsgáló bírónak.

(Évkönyv.) A magyar Kárpát-egyesület 1885-re szóló évkönyve mintegy 15 ivnyi terjedelemben, a tagok többségének kívánatára egy kötetben jnnius hó végén, vagy julius hó elején fog a következő tartalommal megjelenni: 1. Dr. Márki Sándor: „Az aradi hegyalja északnyugati részében“. 2. Dr. Szokol Pál: „A nagy-bányai bányakerület geognostikai viszonyai“. 3. Siegmeth Károly: „Máramarosi uti vázlatok“. IV. rész, s egyszerűs mind befejezés. Tartalma; Szatmár, az Avas vidéke. Nagybánya, Felsőbánya, Kapnik, Sztrimbuly, Czibles, Dragomérfalva, Izavölgy. 4. Spöttl Ignác: „A Dunától a Poprádig“, (Történelmi idő előtti vázlat). 5. Dr. Staub Mór: „Phytophánologiai megfigyelések magyarországi északi részén“, 6. Kolbenhayer Károly „Meteorologiai megfigyelések Javorinán“. 7. Gayer Gyula: „Adalékok a havasi mormota physiologiájához“. 8. Münnich

A.: „Egy Tátrai utazás 130 év előtt“. 9. Biró L.: „A keleti Kárpátok karakteristikus rovarai“. Az évkönyvnek két artistikai melléklete lesz, nevezetesen a magas Tátra látképe és a gerlachfalvi csúcs fénynyomatban, s ezenkívül 9 zinkographia a szöveg közt. Az egyesület, illetve a keleti Kárpátok osztálya mindazon tagjának, aki a 2 frt 30 krnyi évi járulékot befizette, az évkönyv díjmentesen küldetik meg. Belépés iránti nyilatkozatokat elfogad az ügyvivő titkár Siegmeth Károly ur S.-a.-Ujhelyen.

(A keleti Kárpátok osztálya) köztudomásra hozza, miszerint a homonnai daleregylet késznek nyilatkozott a keleti Kárpátok osztályának július 5-én és a következő napokon tartandó kirándulásain a Vihorlátou és a tengerszemnél testületileg részt venni s több dalt előadni. (Beküldetett.)

(Német nyelvben) és gyors szép-írásban óránként 40 krért oktatást ad Evelin Ernő. Lakik: a „Magyar Király“ szállodában.

(Magyar északkeleti vasút.) Az 1881-ik évi szeptember 1-től érvényes helyi díjszabásunk II. részéhez kiadott IV. pótlék folyó 1885. év április hó 15-től életbe léptetetik, mely a XIII. kivételes díjszabást ásványviz szállításra M.-Sziget, Munkács, Szatmár és Ungvárról a magyar északkeleti vasút összes állomásaira, ezen kívül pedig a XV. kivételes díjszabást 50 kgrmon alóli közönséges gyors-szállítmányok szállítási díjának mérséklését, s végül díjkiszámítási táblázatot, élő állatoknak kocsirakfelület szerinti szállítási díjának kiszámítására foglalja magában. Ezen pótlék ugy állomásainkon, mint a vezérigazgatóság anyagkezelési ügyosztályánál Budapesten a megszabott ár mellett megszereshető. Budapest, 1885. év márczius havában. A vezérigazgatóság.

(Magyar északkeleti vasút) bevételi kimutatása: 1885. február hóban 206760 frt, 1885. jan. 1-től február 28-ig 421746 frt, 1884. január 1-től 1884. febr. 28-ig 419574 frt. A mult év hasonló időszakához viszonyítva több 2172.

Jó kereset. Egy szerény, jó bizonyítványokkal ellátott fiatal ember, ki magát helyi ügyökné kiképezni akarja, ajánlatos feltételek mellett azonnal alkalmazást talál. Hol? megmondja e lap kiadóhivatala.

Irodalom.

A „Képes Családi Lapok“ a január-márcziusi évnegyedben, mióta vezetését új szerkesztő vette át, egyszerre az elsőrangú hetilapok közé emelkedett. Közleményei, — elbeszélések, rajzok, regények, fajtaképek, költemények, ismeretterjesztő és irodalmi cikkek, humoros apróságok, heti tárczák, stb. — mindig válogatottak, érdekfeszítőek és becsesek és a lap állandó rendes dolgozótársai közt a legjobb írók és költők, a régebb és újabb írói nemzedék legkiválóbb tagjai vannak. A január-márcziusi évnegyedben 2 eredeti regény, 10 hosszabb elbeszélés, 40 kisebb elbeszélés és rokonmű cikkek, 30 eredeti költemény, 50 rövidebb dolgozat, 50 kép és illusztráció, 600 különféle hír, 3 iv divatlap, 25 divatképpel és divatcikkkel és 60 mulatságos talány jelent meg a „Képes Családi Lapok“ban és talány-megfejtő előfizetők közt 35 rendkívül értékes jutalom sorsoltatott ki. Irtak pedig e negyedév alatt a Képes Családi Lapokba: Abrányi Emil, Bulla János, Balázs Sándor, Berényi László, B. Büttner Lina, Csukássy József, Csáktornyai Lajos, Dalmadi Győző, Dombay Hugó, Erdélyi Gyula, Földváry István, Gáspár Imre, Jakab Ödön, Majthényi Flóra, Madarassy László, Rákosi Viktor, Radó Antal, Reviczky Gyula, Rakodczay Pál, Szabó Endre, P. Szathmáry Károly, Sziklay János, Tolnai Lajos és mások. S a kitűnő írók legnagyobb része, ki itt felsorolva nincs, a jövő évnegyedben irni fog a lapba Szóval a „Képes Családi Lapok“ határozottan a legelőkelőbb, legdusabb tartalmu, legbecsesebb és e mellett a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap. Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, évnegyedre 1 frt 50 kr. Méhner Vilmos kiadóhivatalában Budapesten, IV. papnövelde utca 8. szám.

Méhner Vilmos budapesti könyvkereskedő kiadásában „Vörösmarty összes művei“-nek 23 — 26 füzetei már megjelent. Ajánljuk e remekműt a t. olvasó közönség b. figyelmébe.

Az „Ország-Világ“ 13. száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: A Jorgorván-kő regéje. Irta Téglás Gábor. — Czim nélkül. Költemény. Irta Kiss József. — A falu urai. Regény. Irta Tolnay Lajos. (Folyt.) — Pergamon. (Képpel.) — A legáltalánosabb szenvedély. Irta Csapodi István dr. — Költői levél. Pesty Frigyeshez. Irta Fejes István. — A „jó palócok“-ról. Irta Dortsák Gyula. (Vége.) — Neutralis téren. (Bécsi tárcza.) Irta Kaposi Béla. — A művész-világból. Életkép. Irta Jesson. Angolból ford. Sámí Lászlóné. — A hét története. Irta Székely Huszár.

— Allandó rovatok: Irodalom és tudomány, színház és művészet, újdonságok, nők világa, vidéki élet, könyvpiac, sport, hymen, gyászrovat, innen-onnan, rejtvények, naptár, hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázati hirdetés

a magyar királyi honvédségi Ludovika-Akadémiában az 1885/6-iki tanév kezdetén betöltendő magyar állami, illetőleg magán alapítványi helyekre.

(Folyt. és vége.)

2. A kérvények átvizsgálása.

A fentebb kitett határidő alatt a honvédelmi miniszteriumhoz beérkezett kérvények átvizsgálván, azok melyek hiányosan szereltek fel, és a pótlólag bekövetelendő okmányokkal sem egészítették ki, a pályázati határidő elmúltja után elkésve benyújtással együtt, kivétel nélkül vissza fognak utasítani.

3. A felvételi vizsga tantárgyai.

A felvételt pályázók a fentebbi 1. e) pontban említett iskolák IV-ik osztályában előadott minden tantárgyból (a klasszikus nyelvek kivételével) felvételi vizsgát tartoznak tenni, ugymint: Magyar nyelv, német nyelv, földrajz, egyetemes történelem, mennyiségtan, természetrajz és természettanból.

Ezen tantárgyak ismerete oly mérvben követeltetik, mint az a közép iskolák IV. osztályára nézve előszabva van. Az első két tantárgyból írásbeli, a többiekből szóbeli vizsga teendő le.

Horvát-szlavonországi illetőségű, vagy más idegen ajkú pályázók, kik a magyar nyelvet eléggé nem értik, a felvételi vizsgát horvát, illetőleg anyanyelvükön tehetik le.

A felvételi vizsgának főcélja az, miszerint a vizsgabizottság meggyőződést szerezhesen arról vajjon a pályázó ifjú az általa végzett tantárgyakból előmutatott ismereteinél, s felfogási képességénél fogva alkalmas-e arra, hogy Akadémiai tanfolyamot jó sikerrel befejezhesse, s a részére adományozandó helyet rendeltetésének megfelelőleg betölthesse.

Ha a pályázók szülői (gyám gondnokuk) a felvételi vizsgán jelen kívánnak lenni, ez nekik a vizsgaterem térszerveihez képest megengedtetik.

4. A felvételi vizsgák kezdete.

A felvételi vizsgák a Ludovika Akadémia helyiségeiben folyó évi szeptember hó 25-én kezdődnek, és szeptember hó utolján végleg bezáratnak.

Szeptember 29-ike után rendes felvételi vizsgák többé nem tartatnak, ennél fogva az addig még meg nem jelent pályázók: a felvételhez való igényüket elvesztik, ha csak rendkívüli körülmények által okozott elmaradásukat nem igazolhatják.

Mint hogy a felek érdeke hozza magával, miszerint pályázók fiaik a felvételi vizsga sikeres letétele után az Akadémiában azonnal felvételt-hessenek, a felvételi vizsgák pedig a fenforgó viszonyok közt a fentebb említett határidő előtt meg nem kezdhetők, figyelmessé tétetnek a szülők, hogy pályázók fiaikat a polgári tanintézetek valamelyikébe, az 1885/6-iki iskolai év elejével kezdődő tanfolyam illető osztályába felvétessék, oly czélból, hogy a felvételi vizsgán esetleg visszautasítottak tanulási pályájukat akadály nélkül folytathassák.

Az utazási költségeket a pályázók szülei (gyám gondnokok) kötelesek viselni.

Az állami helyekre pályázó tiszték és honvédek, illetőleg katonai hivatalnokok fiaikért az utazási költségek csak azon esetben téríthetők meg, ha a szülők (gyám gondnokok) vagyontalanságukat hitelesen kimutatják és a megtérítést folyamodványukban különösen kérelmezik.

Mielőtt pályázó a felvételi vizsgára bocsátatnék, az intézet orvosa által ujlag megvizsgáltatik, s azon esetre, ha a vizsgáló intézeti orvos és a bizonyítványt kiállító orvos véleménye egymástól eltérne: az első honvéd kerületi parancsnokság törzsorvosa által eszközözendő felülvizsgálatnak leendő helye. A felülvizsgálat folytán alkalmatlannak talált pályázók visszautasítottatnak.

5. A felvételi vizsga eredménye és a felvétel.

A beérkezett és szabályszerűen felszerelt folyamodványok alapján felvétel végett első sorban azok fognak kijelöltetni, kik legérdemesebbeknek találtak.

Ezek szintűgy mint az alapítványosok által bemutatottak, a felvételi vizsgára leendő megjelenésre fel fognak szólíttatni.

Megfelelő számú pályázók második sorban szintén kifognak jelöltetni és előjegyzésben tartatni, oly czélból, hogy azon ifjak helyett, kik a felvételi vizsgát sikerrel le nem tették, vagy az ugyanazon évi december hó végeig mutatkozó fogyatékek pótlása végett, esetleg a felvételi vizsga letételére december hó végeig (melyen tul utólagos felvételnek helye nincsen) behivathassanak. Az említették közül utólag vizsgára be nem hívottak a következő évben ismét pályázhatnak, a

mennyiben a felvételi feltételeknek megfelelőnek.

A pályázó felvétele csak is a felvételi vizsga sikeres kiállításának feltétele alatt eszközöltetik, s a felvételi vizsga alól felmentésnek helye nincsen.

Mint hogy a felvétel a felvételi vizsga eredményétől függ: a vizsgáló bizottság által a felvételre „alkalmatlannak” minősítették e körülményről azonnal értesítetnek, kérvényeik mellékleteikkel együtt rövid uton visszaadotnak.

Az alkalmasnak talált pályázók szülői (gyám gondnokai) a felvételi vizsga eredményéről oly figyelmeztetés mellett fognak értesítetni, hogy a felvett növendékek szeptember 30-áig az Akadémia igazgatóságánál okvetlenül átadandók, esetleg a vizsga letétele után azonnal is az intézetben hagyhatók.

6. A magán alapítványi helyek betöltése.

A magán alapítványi helyek nem nyilvános pályázat útján, hanem az illető jogosult felek által bemutatott, és a felvételi vizsgán képesítettéknek talált ifjak közül fognak betöltetni.

A folyó 1885/6. évben betöltendő magán alapítványi harminczkét helyre nézve a bemutatási jogot a következő hatóságok és magán felek vannak hivatva gyakorolni:

1. Áldassy Ignác alapítványára bemutat Szluha Antal gondnok 1 ifjut. 2. Batthyány-Strattmann Fülöp herczeg alapit. bemutat Batthyány-Strattman Ö. 1 ifjut. 3. Buttler János gróf alapit. bemutat: a) Heves megye közönsége 2 ifjut, b) Ung m. közöns. 2 ifjut, c) Pest-Pilis-Solt-Kiskun m. közöns. 2 ifjut, d) Nógrád m. közöns. 2 ifjut, e) Bihar m. közöns. 2 ifjut, f) Borsod m. közöns. 2 ifjut, g) Szabolcs m. közöns. 2 ifjut, h) Gömör m. közöns. 1 ifjut, i) Zemplén m. közöns. 1 ifjut. k) Abauj-Torna m. közöns. 2 ifjut, l) Bereg m. közöns. 1 ifjut, m) Ugocsa m. közöns. 1 ifjut. 4. Debreczen város alapítványára bemutat Debreczen város közöns. 1 ifjut. 5. Eltz Károly gróf alapit. bemutat Eltz Károly gróf 1 ifjut. 6. Festetics György gróf alapit. bemutat Festetics Tassiló gr 1 ifjut. 7. Écskai Lázár Zsigmond alapit. bemutat Thurn-Taxis herczegnő szül. Edelspacher Viktoria urnő 1 ifjut. 8. Nákó Kálmán gróf alapit. bemutat Nákó Kálmán gróf 1 ifjut. 9. Rudics József báró alapit. bemutat Rudics József báró 1 ifjut. 10. Szabadka város alapit. bemutat Szabadka város közöns. 1 ifjut. 11. Temesváry Márton alapit. bemutat m. kir. honvédelmi miniszter 1 ifjut. 12. Bajsay Vojnics Máté alapit. bemutat bajsai Vojnics Lukács 1 ifjut. 13. Zichy Ferencz gróf alapitv. bemutat Zichy Ferencz gróf 1 ifjut. 14. Br. Orczy család egy növendékre szintén gyakorolja a bemutatási jogot, és az ekként betöltendő hely a bevezetésben említett tíz díjmentes hely közé tartozván. ellátási költségei a kincstárból fedeztetnek bemutat Orczy Béla báró, Ö Felsége személye körüli miniszter 1 ifjut. Összesen: 33 ifjut.

A fentebb megnevezett hatóságok és felek bemutatási joguk gyakorolhatása végett külön intézvényben fognak egyenkint felhivatni.

Ehhez képest mindazon pályázók, kik magán alapítványi helyre kívánják magukat felvétetni, szabályszerűen bélyegzett és felszerelt kérvényüket a fentebbi pontok alatt megnevezett s a bemutatási jog gyakorlására hivatott közhatalóságokhoz, illetőleg magán felekhez tartoznak benyújtani.

7. A fizetéses helyek.

Egész fizetéses helyért évenként 600 forint, félfizetéses helyért pedig 300 forint évi ellátási átalány fizetendő

Ezen összeg a felvett növendék szülői (gyám gondnoka) által fél évenként előlegesen, vagyis október és márczius hó elején két egyenlő részletben közvetlenül a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémia igazgatóságánál a honvédelmi miniszteri javadalom részére lefizetendő, illetőleg a posta útján felküldendő.

Az egész és félfizetéses helyre pályázók szülői (gyám gondnokai) a felvételi folyamodványban nyilvánítani tartoznak, hogy az esedékes ellátási átalányt fél évenként, vagyis október és márczius hónapok 1-én előlegesen a Ludovika Akadémia igazgatóságánál közvetlenül befizetik, illetőleg posta útján felküldik.

A fizetéses helyekre pályázók között minden egyéb körülményre való tekintet nélkül a felvételre elsőbbséggel azok bírnak, kik a megkívántató tantárgyakból jobb bizonyítványt mutatnak fel, illetőleg a felvételi vizsgát jobb eredménnyel tették le.

A mely növendék ellátásáért járandó fél évi átalány egyszeri megintés után sem fizettetik be, az, az adományozott helyhez való igényét elveszti, miről szülője (gyám gondnoka) további mihez tartás végett értesítetik.

Ha valamely növendék szülője (gyám gondnoka) beleegyezésével az intézetből időközben kilép, vagy bármely oknál fogva onnét a fél év eltelte előtt elbocsátatik: az annak ellátása fejében lefizetett fél évi átalánynak, a kilépés ideje után a fél év végeig esedékes részét az illetők visszakövetelhetik.

A növendékek szülei (gyám gondnokaik) által a kisebb szükségletek stb. beszerzése végett

havonként három forint zsebpénzzel látandók el, mely járuléknak egy-egy fél évre számított összege mindenkor előlegesen és pedig a fizetéses növendékeknek az ellátási díjjal egyidejűleg, a többiek részéről szintén október és márczius hónapok 1-én az Akadémia igazgatóságánál lefizetendő, illetőleg ahhoz felküldendő.

Ezen kötelezettség elvállalásának a kérvényben kifejezés adandó

A tényleg felvett ifjak szülei (gyám gondnokai) ezen felül a zsebpénz pontos lefizetését külön írásbeli, az akadémiai igazgatóságának átadandó, nyilatkozattal is kötelesek biztosítani.

Azon alapítványi, vagy kincstári helyen levő növendékek részére, kik vagyontalanság folytán hozzátartozóik által semmiféle segélyben nem részesíthetők, annak elengedését, illetőleg a kincstár által való fedezését a szülők (gyám gondnokok) az akadémia igazgatóságánál a illető közigazgatási hatóságok által kiállított és a folyamodványhoz melléklendő „vagyontalansági bizonyítványok” alapján kérelmezhetik.

Az ily kérelmekre nézve érdemlegesen az akadémia igazgatósága határoz, mely határozat ellen felebbezésnek helye nincsen.

8. A növendékekkel az Akadémiában való elbánds.

A felvett növendékek az akadémia részéről átvétetnek, és a számukra rendszeresített teljes ruházattal, fehérneművel, felszereléssel és taneszközökkel ellátatnak.

Addig is azonban míg ez iránybani szükségleteik fedezése iránt a kellő intézkedések megtétnének, szükséges, hogy a növendékek még jó és használható lábbelivel ellátva jelenjenek meg.

A növendékek négy évfolyama két századot képez, melyeknek parancsnoka egy-egy százados.

A század parancsnokok a növendékek testi, szellemi és erkölcsi nevelésére első sorban vannak hivatva, ők ellenőrzik továbbá azt, hogy a növendékek szülei (gyám gondnokaik) iránti köteleességeiknek eleget tegyenek, ők értesítik a szülőket a növendékek viszonyaiban előforduló fontosabb változásokról, valamint a szülők is a növendékeket illető kéréseikkel az említett parancsnokokhoz tartoznak fordulni.

Az egyes tantárgyak előadására vonatkozó részletes intézkedések a tanterv szerint vannak megállapítva.

Általában megjegyeztetik, hogy az Akadémiában előadási nyelv a „magyar”, de a mellett figyelem fordítatik arra is, hogy a növendékek a német és francia nyelvet is a lehető legtökéletesebben elsajátítsák.

A horvát-szlavonországi illetőségű ifjak a horvát nyelven is nyernek oktatást.

A tantárgyak, melyek mind a négy évfolyamra aránylagosan és a fokozatos haladás szem előtt tartása mellett, fel vannak osztva: minden növendékre nézve kötelezők, kivéve a horvát nyelvet és a zenét, mely utóbbi csakis a szülők különös kívánságára, és azok költségén tanítatik.

A vallás- és erkölcsi oktatásnál a törvénytelen bevetett vallás felekezetek tekintetbe vétetnek és gondoskova lesz arról, hogy vallása szabad gyakorlatára minden növendéknek alkalom nyujtassék.

A testi erő fejlesztése, s az egészség fentartása mellett a növendékeknek erkölcsi nevelésére s bennük a hazafias érzelmek és a katonai szellemnek ápolására különös figyelem fog fordítatni.

Az iskolai év október hó 1-én kezdődik, a zárvizsgák augusztus második harmadában tartatnak, és a tanév augusztus 20-án bezáratik.

Augusztus 21-től szeptember 30-áig szünidő leendő, mely alatt az összes növendékek szabad-ságra bocsátatnak, ha csak e kedvezményt hiányos szorgalom, vagy kifogás alá eső magaviselet folytán el nem vesztik.

Azon növendékek, kiknek magaviselete legalább „jó”, szorgalma legalább „elégséges” a nagy szünidőn kívül még a karácsonyi, utolsó farsangi és husvétii szünetek alkalmával is szabadságidőt nyernek.

A zárvizsgák alkalmával megállapítatik azon végosztályzat, melynek alapján és eredménye szerint a növendékek a felsőbb évfolyamba előléptetnek.

Hogy egyik, vagy másik évfolyamnak ismétlése mily esetekben és minő feltételek alatt engedtetik meg: a szervezeti szabályokban van meghatározva.

9. Az Akadémiából idő előtti kilépés.

Az Akadémiából időelőtti kilépés a következő okoknál fogva következtetik be:

1. Betegség miatt, ha ez által a növendék az előadások hallgatásában a tanév hátralevő részére nézve gátolva van.

Ily növendékek a következő iskolai évre, illetőleg a be nem végzett évfolyam ismétlésére a honvédelmi miniszterhez intézendő kérvény folytán újra felvehetők.

2) A szülők (gyám gondnokok) elhatározásából fontos okok miatt. Ily esetben a kérvény az Akadémia igazgatójához nyújtandó be, ki azt elhatározás végett a honvédelmi miniszterhez terjeszti fel.